

Bruxelles, 23.5.2018.
COM(2018) 408 final

Preporuka za

PREPORUKU VIJEĆA

o Nacionalnom programu reformi Španjolske za 2018.

i davanje mišljenja Vijeća o Programu stabilnosti Španjolske za 2018.

Preporuka za

PREPORUKU VIJEĆA

o Nacionalnom programu reformi Španjolske za 2018.

i davanje mišljenja Vijeća o Programu stabilnosti Španjolske za 2018.

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 121. stavak 2. i članak 148. stavak 4.,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 1466/97 od 7. srpnja 1997. o jačanju nadzora stanja proračuna i nadzora i koordinacije ekonomskih politika¹, a posebno njezin članak 5. stavak 2.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o sprečavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža², a posebno njezin članak 6. stavak 1.,

uzimajući u obzir preporuku Europske komisije³,

uzimajući u obzir rezolucije Europskog parlamenta⁴,

uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za zapošljavanje,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i financijskog odbora,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za socijalnu zaštitu,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za ekonomsku politiku,

budući da:

- (1) Komisija je 22. studenoga 2017. donijela Godišnji pregled rasta, čime je označen početak Europskog semestra za koordinaciju ekonomskih politika za 2018. Posebna je pozornost posvećena europskom stupu socijalnih prava, koji su Europski parlament, Vijeće i Komisija proglasili 17. studenoga 2017. Prioritete Godišnjeg pregleda rasta potvrdilo je Europsko vijeće 22. ožujka 2018. Komisija je 22. studenoga 2017. na temelju Uredbe (EU) br. 1176/2011 donijela Izvješće o mehanizmu upozoravanja, u kojemu se navodi da je Španjolska jedna od država članica za koju je potrebno provesti detaljno preispitivanje. Istog je dana Komisija donijela i Preporuku za preporuku Vijeća o ekonomskoj politici europodručja, koju je Europsko vijeće potvrdilo 22. ožujka 2018. Vijeće je 14. svibnja 2018. donijelo Preporuku o ekonomskoj politici europodručja („Preporuka za europodručje”).

¹ SL L 209, 2.8.1997., str. 1.

² SL L 306, 23.11.2011., str. 25.

³ COM(2018) 408 final.

⁴ P8_TA(2018)0077 i P8_TA(2018)0078.

- (2) Kao država članica čija je valuta euro te s obzirom na blisku međusobnu povezanost ekonomija u ekonomskoj i monetarnoj uniji, Španjolska bi trebala osigurati punu i pravodobnu provedbu Preporuke za europodručje, koja je navedena u preporukama od 1. do 3. u nastavku.
- (3) Izvješće za Španjolsku za 2018.⁵ objavljeno je 7. ožujka 2018. U izvješću je ocijenjen napredak Španjolske u smislu preporuka za Španjolsku koje je Vijeće donijelo 11. srpnja 2017., mjera poduzetih nakon preporuka donesenih prethodnih godina te napredak Španjolske u ostvarenju njezinih nacionalnih ciljeva strategije Europa 2020. Izvješće sadržava i rezultate detaljnog preispitivanja u skladu s člankom 5. Uredbe (EU) br. 1176/2011, koji su također objavljeni 7. ožujka 2018.⁶ Komisija u svojoj analizi zaključuje da u Španjolskoj postoje makroekonomske neravnoteže. Konkretno, u kontekstu visoke nezaposlenosti, visoke razine vanjskog i unutarnjeg duga, koje uključuju javni i privatni dug, i dalje su slabe točke koje imaju prekogranični značaj. Ostvaruje se ponovno vanjsko uravnoteženje zahvaljujući suficitu tekućeg računa koji se bilježi od 2013. i koji se temelji na strukturnim poboljšanjima trgovinskih rezultata. Međutim, neto vanjske obveze i dalje su visoke. Ostvaruje se napredak i u smanjenju duga privatnog sektora, čemu pridonose i povoljni uvjeti za rast, ali i dalje je potrebno razduživanje. Zdraviji financijski sektor podupire gospodarsku aktivnost. Unatoč snažnom rastu nominalnog BDP-a udio državnog duga u BDP-u tek se sporo smanjuje. Nastavlja se brzi pad stope nezaposlenosti, ali je ona i dalje vrlo visoka, a visok stupanj segmentacije tržišta rada sprječava brži rast produktivnosti rada. Nakon što je u razdoblju od 2012. do 2015. zabilježena značajna provedba reformi, napredak u pogledu provedbe preporuka postao je ograničeniji. Postojeće gospodarsko stanje otvara mogućnosti za provedbu preostalih reformi kako bi se povećala otpornost španjolskog gospodarstva i ostvario rast produktivnosti.
- (4) Na Španjolsku se trenutačno primjenjuje korektivni dio Pakta o stabilnosti i rastu. U svojem Programu stabilnosti za 2018. Španjolska najavljuje da će do 2018. smanjiti prekomjerni deficit u skladu s Odlukom Vijeća od 8. kolovoza 2016. o pozivanju Španjolske da poduzme mjere za smanjenje deficita koje se smatraju potrebnima za ispravljanje stanja prekomjernog deficita⁷. Planira se nastavak poboljšanja salda proračuna opće države, koji bi u 2021. trebao ostvariti suficit od 0,1 % BDP-a. U Programu stabilnosti za 2018. uključene su sve mjere iz nacрта zakona o proračunu koji je podnesen španjolskom parlamentu 3. travnja te dodatne mjere najavljene do kraja travnja. Ne predviđa se da će se u razdoblju obuhvaćenom Programom stabilnosti za 2018. ostvariti srednjoročni proračunski cilj, odnosno uravnoteženo stanje proračuna u strukturnom smislu. U Programu stabilnosti za 2018. predviđa se da će se udio duga opće države u BDP-u smanjiti na 97,0 % u 2018., 95,2 % u 2019. i 89,1 % u 2021. Makroekonomske pretpostavke na kojima se temelji Program vjerodostojne su. Općenito, planirano ostvarenje ciljeva za ukupni deficit temelji se na snažnim gospodarskim izgledima i činjenici da bi rast državnih rashoda trebao biti manji od rasta nominalnog BDP-a. Rizici za ostvarenje fiskalnih ciljeva odnose se na veći rast prihoda i ograničeniji rast rashoda nego što se to predviđa u Komisijinoj prognozi te na moguću realizaciju dodatnih nepredviđenih obveza.
- (5) Vijeće je 8. kolovoza 2016. zatražilo od Španjolske da do 2018. okonča stanje prekomjernog deficita i osobito da smanji deficit opće države na 4,6 % BDP-a u

⁵ SWD(2018) 207 final.

⁶ COM(2018) 120 final.

⁷ SL L 148, 10.6.2017. str.38–41.

2016., 3,1 % BDP-a u 2017. i 2,2 % BDP-a u 2018. Na temelju ažurirane Komisijine proljetne prognoze 2016. to poboljšanje salda proračuna opće države u skladu je s pogoršanjem strukturnog salda za 0,4 % BDP-a u 2016. i poboljšanjem od 0,5 % BDP-a u 2017. i 2018. Ukupni deficit Španjolske iznosio je 3,1 % BDP-a u 2017., kako je propisano u Odluci Vijeća od 8. kolovoza 2016. Prema Komisijinoj proljetnoj prognozi 2018. predviđa se da će se ukupni deficit smanjiti na 2,6 % BDP-a u 2018., što je 0,4 % BDP-a više od cilja za ukupni deficit utvrđenog u Programu stabilnosti za 2018. i koje je utvrdilo Vijeće. U usporedbi s Programom stabilnosti za 2018. u Komisijinoj prognozi predviđa se manji rast državnih prihoda i nešto veći rast rashoda. U Komisijinoj proljetnoj prognozi 2018. predviđa se da će se strukturni saldo u 2018. pogoršati za 0,3 % BDP-a zbog mjera kojima se povećava deficit iz nacрта zakona o proračunu za 2018. koji je podnesen španjolskom parlamentu 3. travnja te da će se u 2019. neznatno poboljšati. Ne očekuju se da će se fiskalni napor ostvariti u 2018. ni kumulativno u razdoblju 2016.–2018. Iako ekonomska ekspanzija potiče smanjenje deficita, ona se ne primjenjuje za strukturno poboljšanje javnih financija. U skladu s time, Komisija je u svojem mišljenju o ažuriranom nacrtu proračunskog plana Španjolske zaključila da je taj plan uglavnom u skladu s odredbama Pakta o stabilnosti i rastu s obzirom na to da se u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2018. predviđa da će se prekomjerni deficit pravovremeno smanjiti, iako je ekspanzivan.

- (6) Ako se u 2019. ostvari pravovremeno i trajno smanjenje deficita, na Španjolsku bi se trebao primjenjivati preventivni dio Pakta o stabilnosti i rastu i prijelazno pravilo o dugu. Budući da je u Španjolskoj udio duga opće države veći od 60 % BDP-a i da predviđeni jaz outputa iznosi 2,3 % BDP-a, stopa nominalnog rasta neto primarnih državnih rashoda⁸ trebala bi se u 2019. smanjiti za barem 0,3 %, što odgovara godišnjoj strukturnoj prilagodbi od 1,0 % BDP-a u skladu s matricom zahtjeva u okviru Pakta o stabilnosti i rastu. Istodobno postoje naznake o tome da su podcijenjeni neiskorišteni kapaciteti gospodarstva. Očekuje se da će Španjolska u 2019. i dalje imati jednu od najvećih stopa nezaposlenosti u EU-u, zbog čega će pritisci na plaće biti ograničeni, osobito u privatnom sektoru, dok bi inflacija trebala biti manja od 2 %. To upućuje na daljnju stagnaciju tržišta rada. Nadalje, iako se prema Komisijinoj ocjeni ne čini da su procjene jaza outputa temeljene na zajednički dogovorenoj metodologiji nevjerodostojne, ta ocjena upućuje na poprilično širok raspon vjerodostojnih procjena jaza outputa za Španjolsku. Na temelju te metodologije čini se da je godišnja strukturna prilagodba od 0,65 % BDP-a primjerena, što odgovara najvećoj stopi rasta neto primarnih državnih rashoda od 0,6 %. Prema Komisijinoj proljetnoj prognozi, ne bude li promjene u politikama, postoji rizik od značajnog odstupanja od potrebne fiskalne prilagodbe u 2019. Nadalje, ne predviđa se da će Španjolska u 2019. poštovati prijelazno pravilo o dugu. Općenito, Vijeće smatra da Španjolska treba biti spremna poduzeti dodatne mjere kako bi u 2018. osigurala usklađenost te da bi od 2019. trebalo poduzeti potrebne mjere kako bi se poštovale odredbe Pakta o stabilnosti i rastu. Bilo bi razborito sve neočekivane prihode iskoristiti za daljnje smanjenje udjela duga opće države.

⁸ Neto primarni državni rashodi sastoje se od ukupnih državnih rashoda bez rashoda za kamate, rashoda za programe Unije koji su u cijelosti usklađeni s prihodima iz fondova Unije i nediskrecijskih promjena u rashodima za naknade za nezaposlenost. Nacionalno financirane bruto investicije u fiksni kapital izgladuju se za četverogodišnje razdoblje. Uračunane su diskrecijske mjere na prihodovnoj strani ili povećanja prihoda propisana zakonom, dok se jednokratne mjere na prihodovnoj i rashodovnoj strani poništavaju.

- (7) Nadalje, u kolovozu 2016. Vijeće je od Španjolske zatražilo i da poduzme mjere za poboljšanje svojeg fiskalnog okvira kako bi se povećao automatizam mehanizama za sprečavanje i ispravljanje odstupanja od fiskalnih ciljeva i povećao doprinos pravila o rashodima iz Zakona o stabilnosti fiskalnoj konsolidaciji. Međutim, u Programu stabilnosti za 2018. ne navode se planovi za jačanje nacionalnog pravila o rashodima. Ne navode se ni mjere kojima bi se tim zakonom povećao automatizam korektivnih i preventivnih mehanizama. Vijeće je od Španjolske zatražilo i da poduzme mjere za poboljšanje svojeg okvira politike javne nabave. Španjolska je ostvarila napredak u donošenju novog zakona o ugovorima o nabavi u javnom sektoru u studenome 2017. Ipak, novim propisima može se poboljšati učinkovitost i transparentnost javne nabave samo ako se oni provedu brzo i ambiciozno uspostavom nove upravljačke strukture i jačim mehanizmima za kontrolu postupaka nabave na svim razinama vlasti. Konkretno, u budućoj nacionalnoj strategiji za javnu nabavu trebaju se navesti *ex ante* i *ex post* postupci kontrole koje će provoditi nove strukture. Vlada je u lipnju 2017. od neovisnog fiskalnog tijela naručila provedbu analize rashoda za odabrane subvencije u javnom sektoru. Komisija nadzire provedbu te analize, koja bi se trebala dovršiti početkom 2019.
- (8) Španjolska je 27. travnja 2018. dostavila svoj Nacionalni program reformi za 2018. i svoj Program stabilnosti za 2018. Uzimajući u obzir njihovu povezanost, oba su programa ocijenjena istodobno.
- (9) Kad je riječ o programima država članica u okviru europskih strukturnih i investicijskih fondova za razdoblje 2014.–2020., u obzir su uzete relevantne preporuke po državama članicama. Kako je propisano člankom 23. Uredbe (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća⁹, ako je potrebno poduprijeti provedbu relevantnih preporuka Vijeća, Komisija od države članice može zatražiti da preispita i izmijeni svoje sporazume o partnerstvu i relevantne programe. Komisija je primjenu te odredbe detaljno objasnila u smjernicama o primjeni mjera kojima se učinkovitost europskih strukturnih i investicijskih fondova povezuje s dobrim ekonomskim upravljanjem¹⁰.
- (10) Zaposlenost u Španjolskoj i dalje raste brзом dinamikom, čemu pridonose provedene reforme tržišta rada i ograničavanje plaća. Nastavlja se pad stope nezaposlenosti, no ona je i dalje veća od razine zabilježene prije razdoblja krize i među najvišim je stopama u EU-u. To znači da je potencijal rada znatno neiskorišten, osobito kod mladih nezaposlenih osoba. Smanjuje se udio nezaposlenih osoba koje su nezaposlene dulje od godinu dana, no oni i dalje čine gotovu polovinu svih nezaposlenih osoba. Španjolska je donijela niz inicijativa politika kojima se dugotrajno nezaposlenima pruža individualizirana potpora i mladima pomaže da pristupe tržištu rada i poboljšaju svoju zapošljivost, prvenstveno povećanjem broja korisnika Garancije za mlade. Učinkovitost tih mjera ovisi i o kapacitetima regionalnih službi za zapošljavanje i socijalnih službi za pružanje individualizirane potpore tražiteljima zaposlenja, što sporo napreduje. Ima prostora i za veću suradnju s poslodavcima, prije svega povećanjem udjela slobodnih radnih mjesta koje

⁹ Uredba (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu, Europskom poljoprivrednom fondu za ruralni razvoj i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i o utvrđivanju općih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo te o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006 (SL L 347, 20.12.2013., str. 320.).

¹⁰ COM(2014) 494 final.

oglašavaju službe za zapošljavanje i boljim profiliranjem tražitelja zaposlenja i uparivanjem njihovih vještina s potrebama poslodavaca. Istovremeno bi trebalo nastaviti provoditi napore u cilju bolje koordinacije službi za zapošljavanje i socijalnih službi, u čemu je zabilježen određeni napredak u 2017.

- (11) Udio zaposlenika s ugovorima na određeno vrijeme jedan je od najvećih u EU-u, i uglavnom uključuje mlade i niskokvalificirane radnike. Ugovori na određeno vrijeme često su kratkoročni i rijetko su polazište za sklapanje ugovora na neodređeno vrijeme. Njihova rasprostranjena primjena, uključujući u sektorima koji su manje skloni sezonskim ili cikličkim poslovima, može spriječiti brži rast produktivnosti te se često povezuje s manjim pravima na socijalne naknade i većim rizicima od siromaštva. Iako se u posljednje dvije godine postotni udio ugovora na neodređeno vrijeme u neto rastu zaposlenosti povećao, potrebne su daljnje mjere kako bi se potaknuo prelazak s ugovora na određeno vrijeme na ugovore na neodređeno vrijeme. Sustav poticaja za zapošljavanje i dalje je fragmentiran te nije učinkovito usmjeren na poticanje zapošljavanja na neodređeno vrijeme. Španjolska je donijela plan o smanjenju primjene ugovora na neodređeno vrijeme u javnom sektoru, no provedba je tek započela i treba se ubrzati da bi se dosegnoo cilj od 8 % u 2019. Veći kapaciteti inspektorata rada i njihova veća učinkovitost u sprječavanju zlouporabe ugovora na određeno vrijeme doveli su do pretvaranja većeg broja takvih ugovora u ugovore na neodređeno vrijeme, no čini se da se time poslodavce ne obeshrabruje da se njima služe u velikoj mjeri. U okviru tripartitnih okruglih stolova organiziranih početkom 2017. na kojima se raspravljalo o kvaliteti zapošljavanja još nisu izneseni konkretni prijedlozi. Nedavno se povećala uključenost socijalnih partnera u izradu politika, no i dalje ima prostora za poboljšanje.
- (12) Gospodarski rast i otvaranje radnih mjesta pridonose smanjenju udjela osoba izloženih riziku od siromaštva i socijalne isključenosti, koji je i dalje iznad prosjeka EU-a, kao i dohodovna nejednakost. Zabrinutost izaziva siromaštvo zaposlenih osoba, osobito u kućanstvima čiji su članovi zaposleni na određeno vrijeme ili na nepuno radno vrijeme. Iako se smanjuje, stopa siromaštva djece i dalje je vrlo visoka. Učinak socijalnih transfera osim mirovina na smanjenje siromaštva ispod je prosjeka EU-a te se smanjuje. Programe zajamčenog dohotka karakteriziraju velike razlike u uvjetima pristupa među regijama i rascjepkanost višestrukih nacionalnih programa namijenjenih raznim kategorijama tražitelja zaposlenja kojima upravljaju različite uprave. Zbog toga određeni broj ljudi ne prima potporu koja im je potrebna. Nije još donesen akcijski plan na temelju nedavno provedene studije u kojoj se ocijenila učinkovitost nacionalnih i regionalnih programa zajamčenog dohotka. Uvođenjem sustava socijalnih iskaznica trebala bi se omogućiti transparentnija dodjela socijalnih naknada i olakšati sudjelovanje u povezanim mjerama aktivacije, iako se time neće izravno ukloniti nedostaci postojećih sustava. Slaba je i djelotvornost obiteljskih naknada te je pokrivenost neujednačena. Španjolski mirovinski sustav ima važnu ulogu u održavanju kvalitete života osoba starije dobi, za koje postoji puno manji rizik od siromaštva u usporedbi s mlađim generacijama. U usporedbi s plaćama razine tekućih mirovina među najvišima su u EU-u. Predviđanja iz sljedećeg Izvješća o starenju stanovništva i primjerenosti mirovina¹¹ pokazuju da su reforme iz 2011. i 2013. pomogle u osiguravanju održivosti i relativne primjerenosti mirovina u

¹¹ Europska komisija (2018.), Izvješće o primjerenosti mirovina 2018.: primjernost tekućeg i budućeg dohotka u starijoj dobi u EU-u, svezak 1 i svezak 2 Zajedničkog izvješća što su ga pripremili Odbor za socijalnu zaštitu i Europska komisija (GU EMPL), Ured za publikacije Europske unije, Luxembourg, 2018.

dugoročnom razdoblju. Međutim, povećanja mirovina i odgoda primjene faktora održivosti predloženog tijekom postupka donošenja nacrtu proračuna za 2018. dovode u pitanje obveze preuzete u tim reformama. Istovremeno se time ne rješava glavni izazov koji se odnosi na primjerenost dohotka budućih umirovljenika, što je zapravo povezano s visokom nezaposlenosti i segmentacijom tržišta rada.

- (13) Produktivnost španjolskih poduzeća mogla bi se poboljšati uklanjanjem nedostataka njihovih inovacijskih kapaciteta. Uspješnost rezultata u području inovacija i rast produktivnosti onemogućeni su zbog dugotrajno niskih razina ulaganja u istraživanje i razvoj, zbog čega postoji velika vjerojatnost da se neće ostvariti nacionalni cilj strategije Europa 2020. od 2 % u pogledu intenziteta istraživanja i razvoja. Na taj trend dodatno utječe niska i opadajuća stopa izvršenja javnog proračuna u području istraživanja i razvoja. Iako se upravljanje nacionalnom politikom za istraživanje i inovacije pojednostavnjuje, djelomično zahvaljujući novoj državnoj agenciji za istraživanje, i dalje je slaba nacionalna i regionalna koordinacija izrade, provedbe i evaluacije politike. Kad bi se uspostavila praksa evaluacije u okviru koje bi se sustavno ocjenjivala djelotvornost programa potpore i politika, to bi omogućilo poboljšanje politika i stvorila bi se sinergija među svim razinama vlasti.
- (14) Razlog ograničenih inovacijskih kapaciteta španjolskih poduzeća jesu i neusklađenosti vještina, koje negativno utječu na dugoročni potencijal rasta produktivnosti. U Španjolskoj su sveprisutne preniske i previsoke razine kvalificiranosti. Unatoč značajnim poboljšanjima u zadnjem desetljeću stope prijevremenog napuštanja školovanja znatno su iznad prosjeka EU-a. Te se stope kao i obrazovni ishodi znatno razlikuju među regijama i mogu utjecati na jamčenje jednakih mogućnosti. Dosad su ciljani programi za uklanjanje tih razlika imali tek ograničene učinke. O nacionalnom socijalnom i političkom paktu za obrazovanje, namijenjenom temeljitoj reformi obrazovnog sustava, još se uvijek pregovara. Istovremeno bi se profesionalni razvoj nastavnika trebao podupirati smanjenjem broja ugovora na određeno vrijeme i izdvajanjem većih sredstava za njihovu izobrazbu. Isto tako, osobe sa završenim tercijskim obrazovanjem suočavaju se s poteškoćama pri pronalaženju primjerenih i stabilnih radnih mjesta na tržištu rada. Većom suradnjom obrazovnih ustanova i poslovnog sektora mogao bi se poboljšati pristup mladih tržištu rada, dok bi se poduzećima osigurale vještine potrebne za poboljšanje njihovih inovacijskih kapaciteta. U tom kontekstu, u prijedlogu o novoj nacionalnoj digitalnoj strategiji potvrđuje se potreba za poboljšanjem digitalnih vještina. Izazovi se odnose na mali broj stručnjaka za informacijske i komunikacijske tehnologije kao i promicanje uloge obrazovnog sustava u unaprjeđenju digitalnih vještina. Osposobljavanje radnika u području digitalnih vještina omogućilo bi španjolskim poduzećima da ostanu konkurentni u sve više digitaliziranom gospodarstvu.
- (15) Regulatorne razlike u poslovnom okruženju isto utječu na ograničeni rast produktivnosti. U postojećem kontekstu zbog regulatornih razlika i ograničenja u poslovnom okruženju marže su visoke, smanjuje se geografska mobilnost poduzeća i radnika te se ograničava rast produktivnosti. Zakon o jedinstvu tržišta, koji je trebao riješiti taj problem, tek se djelomično proveo. Mora se poboljšati praćenje provedbe tog Zakona na regionalnoj i lokalnoj razini te ojačati uloga međusektorskih udruženja. Zakonom je uvedeno načelo da poduzeća mogu poslovati na cijelom državnom području ako ispune određene uvjete u jednom dijelu državnog područja. Ustavni sud je u nekoliko presuda objavljenih 2017. potvrdio da je to načelo nepravovaljano jer ne postoje zajednički ili istovrijedno minimalni standardi za

pristup poslovnim djelatnostima ili za njihovo obavljanje. Uzimajući u obzir spomenute presude provedba ciljeva tog Zakona bila bi moguća kad bi se utvrdili dosljedni zajednički ili istovrijedni standardi primjenjivi na cijelom državnom području. Nadalje, trebalo bi poboljšati suradnju na svim razinama vlasti u svim fazama provedbe kako bi se učinkovitije uklonili negativni učinci rascjepkanosti na poduzeća. Trebalo bi ubrzati i završiti provedbu aktivnosti Odbora za bolju regulativu, koji je osnovan kako bi se osigurala usklađenost zakonodavstva s pravnom stečevinom EU-a u području usluga. U okviru paketa mjera za usluge donesenog u siječnju 2017. navedena su ograničenja koja se odnose na neke regulirane profesije kao što su inženjeri strojarstva i arhitekti, no zasad nisu poduzete posebne mjere za rješavanje problema tih ograničenja¹².

- (16) Općenito, poboljšanje kvalitete institucija moglo bi pridonijeti većem povjerenju u španjolsko gospodarstvo i povećati prihode od mjera donesenih radi povećanja produktivnosti. Ostvaren je napredak u pogledu transparentnosti financiranja političkih stranaka te objavljivanja podataka o imovini i sukobu interesa. Na poslovno okruženje pozitivno je utjecao napredak ostvaren u suzbijanju korupcije iako i dalje postoje zabrinutosti u tom području. Poboljšala se i percepcija građana i poduzeća o neovisnosti pravosudnog sustava. U tijeku je provedba mjera za daljnje poboljšanje učinkovitosti pravosudnog sustava, koja bi se trebala nastaviti. Iako je u tom velikom području ostvaren određen napredak, i dalje je potrebno poticati izgradnju povjerenja u institucije na svim razinama vlasti.
- (17) Daljnjim poboljšanjima prometne, energetske i vodne infrastrukture potaknula bi se teritorijalna kohezija, bolja integracija na zajedničkom tržištu i rast produktivnosti. Nedostaju ulaganja za prekogranične prometne i energetske veze te za vodnu infrastrukturu. Mogla bi se bolje iskoristiti željeznička infrastruktura za prijevoz putnika i tereta. Ključna prepreka boljoj željezničkoj povezanosti jesu različite širine kolosijeka u Španjolskoj, Portugalu i Francuskoj, iako su nedavno dovršene dionice željezničke pruge za koje se koristi međunarodno prihvatljiva standardna širina kolosijeka. Manjkavosti postoje i u željezničkim vezama za prijevoz tereta između glavnih luka na Atlantiku i obale Sredozemlja i industrijskih zona u unutrašnjosti. Nedovoljna povezanost onemogućuje i bolju integraciju na tržišta električne struje i plina u EU-u. Potrebna su dodatna ulaganja u infrastrukturu kako bi se poboljšalo upravljanje vodama, tj. pročišćavanje otpadnih voda, smanjenje curenja vodovodnih mreža i poboljšanje sustava vodoopskrbe. Španjolska bi od toga imala ekološke, ekonomske i socijalne koristi.
- (18) Komisija je u okviru europskog semestra 2018. provela sveobuhvatnu analizu ekonomske politike Španjolske i objavila je u Izvješću za Španjolsku za 2018. Ocijenila je i Program stabilnosti za 2018. i Nacionalni program reformi za 2018. te mjere poduzete nakon preporuka upućenih Španjolskoj prethodnih godina. Komisija je u obzir uzela ne samo njihovu važnost za održivu fiskalnu i socioekonomsku politiku u Španjolskoj nego i njihovu usklađenost s pravilima i smjericama Unije jer je potrebno unaprijediti opće ekonomsko upravljanje u Uniji na način da se na razini Unije pridonosi budućim nacionalnim odlukama.
- (19) Uzimajući u obzir tu ocjenu Vijeće je ispitalo Program stabilnosti za 2018., a njegovo je mišljenje¹³ posebno navedeno u preporuci 1. u nastavku.

¹² COM(2016) 820 final.

¹³ U skladu s člankom 5. stavkom 2. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97.

- (20) Uzimajući u obzir Komisijino detaljno preispitivanje i ovu ocjenu, Vijeće je preispitalo Nacionalni program reformi i Program stabilnosti. Preporuke Vijeća donesene u skladu s člankom 6. Uredbe (EU) br. 1176/2011 navedene su u preporukama od 1. do 3. u nastavku upućenima Španjolskoj.

PREPORUČUJE da Španjolska u 2018. i 2019. poduzme djelovanja kojima je cilj:

1. Osigurati poštovanje Odluke Vijeća od 8. kolovoza 2016. o poduzimanju mjera u okviru postupka u slučaju prekomjernog deficita, uključujući mjera za jačanje fiskalnog okvira i okvira za javnu nabavu na svim razinama vlasti. Zatim osigurati da stopa nominalnog rasta neto primarnih državnih rashoda ne premaši 0,6 % u 2019., što odgovara godišnjoj strukturnoj prilagodbi od 0,65 % BDP-a. Iskoristiti neočekivane prihode radi bržeg smanjenja udjela duga opće države.
2. Osigurati kapacitete službama za zapošljavanje i socijalnim službama koji im omogućuju pružanje djelotvorne potpore tražiteljima zaposlenja, uključujući boljom suradnjom s poslodavcima. Poticati prelazak na ugovore o radu na neodređeno vrijeme. Poboľšati potporu obiteljima i riješiti problem razlika u pokrivenosti programima zajamčenog dohotka pojednostavljenjem sustava nacionalnih programa i smanjenjem razlika uvjeta pristupa u regionalnim sustavima. Smanjiti razinu prijevremenog napuštanja školovanja i regionalne razlike u obrazovnim ishodima, osobito pružanjem veće potpore učenicima i nastavnicima.
3. Povećati javna ulaganja u istraživanje i inovacije i sustavno provoditi evaluacije politika potpore u tom području kako bi se osigurala njihova djelotvornost. Povećati suradnju obrazovnih ustanova i poduzeća kako bi se smanjile postojeće neusklađenosti vještina. Nastaviti provedbu Zakona o jedinstvu tržišta na način da se osigura da su propisi kojima se uređuje pristup poslovnim djelatnostima i njihovo obavljanje, prvenstveno u slučaju usluga, na svim razinama vlasti usklađeni s načelima tog Zakona te na način da se poboljša administrativna suradnja.

Sastavljeno u Bruxellesu

*Za Vijeće
Predsjednik*